

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IV. Ego N.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

Prima Regula notand. Promissum quamvis juratum sit, non infringit, qui in melius mutat, intellige hoc, si promissario, seu illi, cui promissum, gratius & acceptius sit; quare si Deo quidpiam promissum, aut juratum est, semper in aliud opus, quod absolute melius, & consequenter Deo gratius est, propria auctoritate commutare licet. Vti docui *l. 4. tr. 4. c. 8. n. 19.* Sin autem homini seu in fauorem hominis iuramentum promissorium editum sit, non potest jurans promissum in aliud opus, etiam si Promissario melius sit, commutare, ipso invito seu acceptum non habente, sicuti hic docet *Abbas & Felin. n. 2.* & sumitur ex *l. 2. §. Mutui. ff. de reb. creditis.* Vbi habetur, quod aliud pro alio creditore invito, solui non potest.

Altera Regula. In reciproco pacto, fœdere, aut transactione, tamen si jurata sit, cōditio si apte naturā inest, si altera pars, quācum contrahitur, aut fœdus inicitur, cōditiones sibi præscriptas obseruet, at verò fidem frangenti, fides seruanda non est, vti docet *gl. in l. Cum preponas. 21. C. de pactis.* & habetur in *regula 75. in 6.* frustra quis fidem sibi postulat seruari ab eo, cui fidem à se præstitam seruare recusat.

Adde non esse improbable, quod *Sanob. l. 3. Mor. c. 17. n. 16.* dicit, huic doctrinæ locū etiam esse, si quis absolutam gratuitam promissionem iurata fecerit, v. g. se mutuo daturū, promissarius autē alij suo debito nō satisfaciatur, quod jurans propter ingratitude illius resilire possit à promissione, nam talis revocatio gratuitæ promissionis propter ingratitude secundum se concessa est. Vti tradit *Molin. tr. 2. de Inst. d. 272. n. 10.* Ergo etiam accedente iuramento licita manet, quando quidem iuramentum fortitur naturam & conditiones actūs cui adiungitur. c. *Quemadmodum. 25. hoc tit.*

CAPITVLVM IV.

Ego N.

PARAPHRASIS.

Episcopus in sui ordinatione iuramentum præstare debet, 1. Fidelitatis & obedientiæ seruandæ erga sedem Apostolicam &

Romanam Pontificem canonicè electū, dein quod Papatum Ecclesiæ Romanæ & Canones, seu Regulas SS. PP. defendere velit ac retinere contra omnes homines, salvo Ordine suo, i. e. quatenus spectata Ordinis sui dignitate ac statu honestè ac deceter potest. Et quod vocatus ad Synodum, nisi Canonicum obstiterit impedimentum, accedere velit, Legatum quoque Apostolicæ sedis, si certum esse cognoverit, in eundo & redeundo honorificè tractare, & in necessitatibus adiuuare velit, denique quod limina Apostolorum annis singulis, per se vel per certum nuntium visitabit, nisi huius rei remissio ab ipso impetretur.

S V M M A R I V M.

1. *Episcopi & Prælati exempti, si dignitatem aut electionis suæ confirmationem à Papa accipiunt iuramentum sedi Apostolicæ edere debent.*
2. *Episcopus metu secularis potestatis consentiens in læsionem immunitatis Ecclesiæ, agit contra prædictum iuramentum.*
3. *Vocatus etiam à Metropolitano ad provinciale, à Papa ad generale concilium, comparere ipsemet, vel impeditus per legatum tenetur.*
4. *Episcopi singulis annis ad limina Apostolorum venire debent, nisi ea obligatio eis remittatur.*
5. *Sufficit tamen ut remoti ab Italia, itinere saltem duorum dierum de statu Ecclesiæ suæ scripto doceant.*

Not. I. Episcopi in suo ordine iuramentum edere debent sedi Apostolicæ, imò non tantum Episcopi, sed & alij omnes Prælati exempti, si dignitatem aut electionis suæ confirmationem à Romano Pontifice accipiant, sicuti hic testantur *Ioan. Andr. Abbas. Felin. in principio.*

Not. II. Episcopus qui timore secularis potestatis consentit in Iurisdictionis aut Immunitatis Ecclesiæ læsionem, agit contra iuramentum Apostolicæ sedi editum, quod Papatum & Regulas SS. PP. contra omnes

a a a homi-

homines defendere velit. Veruntamen si inter Papam & Christianum Principem bellum oriatur circa temporalia, non tenetur Episcopus adiuuare Papam, cum non sit vassallus eius, nec ipsi in ordine ad iura eius temporalia, sed in ordine ad Papatum, seu Papalem jurisdictionem ac potestatem iuramentum ediderit.

3° Not. III. Si Episcopus à Metropolitano ad Synodum Provinciale vel à Papa ad generale Concilium vocetur, comparere ipsemet debet, nisi impedimento necessario detentus sit, uti etiam habetur in *c. Si Episcopus 13. dist. 18. ubi glos. verb. Præceptione*, moner, sufficere vnam citationem, ut Episcopus tanquam inobediens puniatur, licet in judicialibus trina requiratur. Sicut notat hic Ioan. Andr. qui addit, tamen si Episcopus omnes Episcopos videat ire ad Synodum provincialem, non tenetur ipse venire, nisi vocatus. Porro si Episcopus impeditus sit accedere personaliter, Legatum eo destinare debet. *c. Episcopus. 29. dist. 18.*

4° Not. IV. Episcopi singulis annis per se vel per Nuntium ad limina Apostolorum venire debent, nisi ea obligatio ipsis à sede Apostolica remittatur, sed paulò aliter habetur in *c. Iuxta. 4. dist. 93.* ubi distinguitur inter Episcopos propinquos, quòd venire debeant (per se vel per alium, ait Glossa ibidem; sed malim ego dicere sensum esse, ut per se veniant, nisi impediti sint) & inter remotos videlicet qui ultra Italiam sunt, vel saltem duorum dierum itinere distant, ut ij satisfaciant, si per scriptum quot annis Romanam missum de statu Ecclesiæ suæ doceant.

CAPITVLVM V.

Nullus.

PARAPHRASIS.

Episcopus à Clericis suis nisi administracionem aliquam habeant, iuramentum fidelitatis & obedientiæ exigere non debet. De reliquo hoc Cap. non summat.

Not. vnicum. Simples Clerici ac Sacerdotes Episcopo suo obedientiam &

fidelitatem jurare non coguntur. Excipe casum, si de inobedientia aut rebellione suspecti sunt, uti docui in *c. 3. de Maioritate.*

CAPITVLVM VI.

Debitor.

PARAPHRASIS.

Debitor Creditori promittens vsuras, non tenetur eas solvere, nisi jurarit se soluturum, tunc ex reverentia Divini Numinis adeoque Religionis tantum virtute obligatur ad soluendum; solutas tamen vsuras Creditor restituere debet, & ad id, si opus sit, per Ecclesiasticam censuram compellendus est.

SUMMARIVM.

1. Harum solutio turpitudinem tantum habet ex parte Creditoris recipientis, qui eas restituere tenetur.

Not. vn. Soluere vsuras promissas non est peccatum, nam alioquin iuramentum solvendi iuramentum non obligaret, cum nemo obligari possit ad peccandum; quare promissio & solutio vsurarum turpitudinem tantum habet ex parte creditoris recipientis, qui cum titulum seu jus recipiendi nullum habeat, acceptæ vsuræ dominium non comparat, & ideo ex iustitia restituere debet. Sicuti docet *S. Thom. 2. 2. q. 78. a. 3.*

Obijcit *Gloss. verb. Cogendi &c.* Debitor qui vsuras soluit, potest illas repetere, tanquam indebitè solutas, uti docent *DD. in c. Ad nostram. 2. hoc tit.* Ergo non tenetur soluere promissas. quid enim opus est soluere, si postea restituere debeat? & confert huc *Regula 198. ff. Cui damus actionem*, eidem & exceptionem competere multò magis quis dixerit.

Resp. rectè ostendi quod debitor vsuras juratas ex lege iustitiæ soluere non teneatur, obligaretur tamen ratione iuramenti ex Religionis virtute, cum autem iuramentum hoc strictam interpretationem mereatur ideo obligat ad soluendum, non item ad solutas non repetendum, nisi & hoc ipsum in iuramento expressum sit, ut infra dicetur.

CAP.